

Krajowa Administracja
Skarbowa

System INTRASTAT jako źródło danych o obrocie towarowym między krajami UE

Iwona Markowicz

Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie, Wydział INTRASTAT
Uniwersytet Szczeciński, Instytut Ekonometrii i Statystyki

Paweł Baran

Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie, Wydział INTRASTAT
Uniwersytet Szczeciński, Instytut Ekonometrii i Statystyki

Barbara Jamnicka

Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie, Wydział INTRASTAT

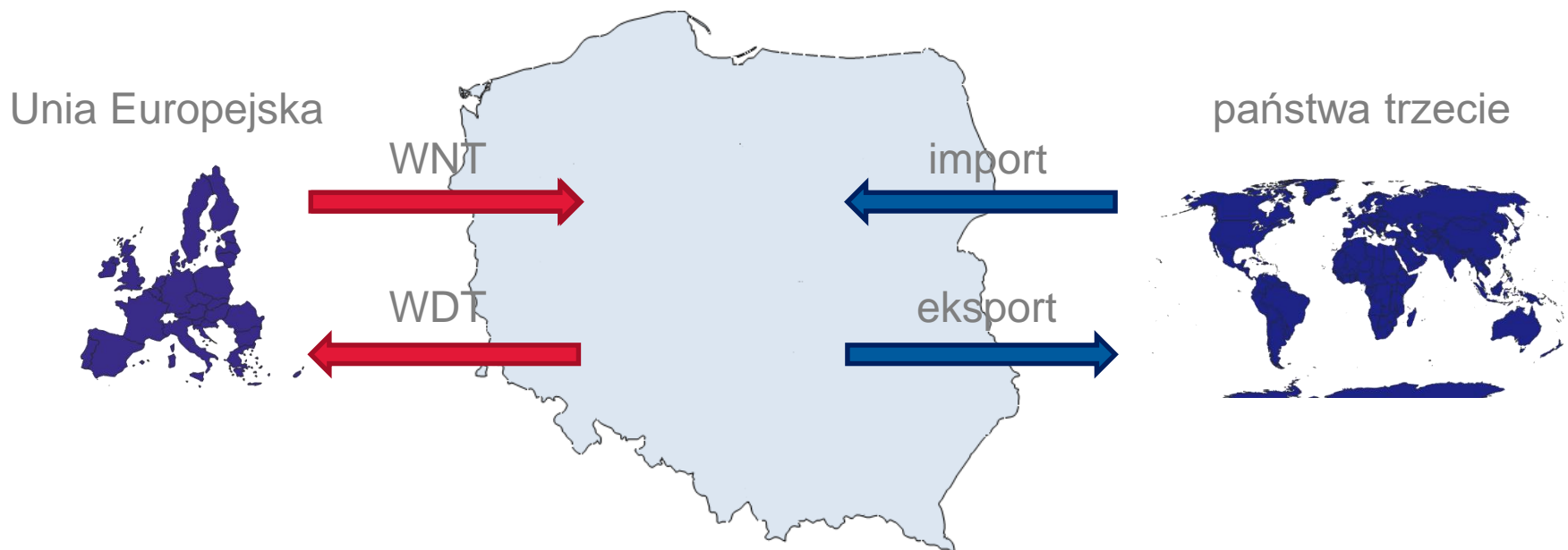

System INTRASTAT

- System zbierania, gromadzenia, kontroli i przetwarzania danych o obrocie towarami pomiędzy państwami członkowskimi UE
- Powstanie systemu INTRASTAT było jedną z konsekwencji utworzenia Unii Europejskiej i zniesienia granic celnych pomiędzy krajami członkowskimi
- W związku z likwidacją odpraw celnych na wewnętrznych granicach konieczne było utworzenie nowego, jednolitego systemu statystyki obowiązującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej
- Od stycznia 1993 roku na obszarze obejmującym Jednolity Rynek Europejski zaczął obowiązywać system INTRASTAT - system danych statystycznych w zakresie obrotu towarowego pomiędzy krajami Unii Europejskiej. Do końca 1992 r. źródłem danych statystycznych dotyczących tego obrotu był dokument odprawy celnej SAD

INTRASTAT a EXTRASTAT

statystyka handlu INTRA + **statystyka handlu EXTRA** =
= statystyka międzynarodowego handlu towarami

przywóz = **wewnątrzspółnotowe nabycie towarów** + import

wywóz = **wewnątrzspółnotowa dostawa towarów** + eksport

Krajowa Administracja
Skarbowa

Struktura systemu INTRASTAT w Polsce (od maja 2004 r. do stycznia 2011 r.)

Struktura systemu INTRASTAT w Polsce (od lutego 2011 r.)

Izba Celną w Szczecinie (do marca 2017 r.)

Izba Administracji Skarbowej w Szczecinie
(od marca 2017 r.)

Progi statystyczne, podmioty zobowiązane

Progi ustalane są na każdy rok przez Prezesa GUS, ogłaszane w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych

Wyróżnia się:

- Próg podstawowy, po przekroczeniu którego podmiot zobowiązany jest do przekazania określonego zakresu danych w zgłoszeniu INTRASTAT
- Próg szczegółowy, który nakłada na podmiot obowiązek przekazywania bardziej szczegółowych danych w zgłoszeniu INTRASTAT (głównie dotyczących wartości statystycznej oraz warunków transportu)

Wysokość progu podstawowego ma związek z liczbą podmiotów zobowiązanych i ze stopniem pokrycia globalnej wielkości obrotów

Podmioty zobowiązane (wybrane kraje)

Kraj	Podmioty zobowiązane		Zarejestrowani płatnicy VAT-EU	
	W przywozie	W wywozie	W przywozie	W wywozie
Belgia	8 360	8 322	267 839	63 110
Chorwacja	5 372	3 325	199 666	65 218
Cypr	2 151	357	12 457	2 869
Czechy	11 134	8 879	104 009	54 861
Hiszpania	17 700	21 500	318 290	146 098
Malta	2 911	255	8 892	2 698
Niemcy	42 334	42 605	547 615	224 995
Polska	11 481	12 062	114 511	84 851
Włochy	78 000	70 000	353 000	161 000

Źródło: National requirements..., s. 8

Progi statystyczne (wybrane kraje)

Kraj	Próg statystyczny		Pokrycie zbioru	
	W przywozie (EUR)	W wywozie (EUR)	W przywozie (%)	W wywozie (%)
Austria	750 000	750 000	93	97
Belgia	1 500 000	1 000 000	91	97,5
Chorwacja	225 000	100 000	94,69	98,25
Cypr	100 000	55 000	95,9	97,4
Francja	460 000	460 000	97,8	98,6
Holandia	1 000 000	1 200 000	94	98
Malta	700	700	99	99
Niemcy	800 000	500 000	94,6	97,6
Polska	717 000	478 000	94,7	97,2

Jakość bazy INTRASTAT po centralizacji

Utworzenie Wydziału Intrastat w Izbie Celnej w Szczecinie w 2011r. i centralizacja procesów gromadzenia, kontroli i zarządzania danymi dotyczącymi handlu wewnątrzspółnotowego dały pozytywne skutki:

- ✓ Pełny obraz bazy na etapie gromadzenia danych
- ✓ Ujednoczenie zarządzania jakością danych
- ✓ Przejście z monitoringu liczby zgłoszeń na kontrolę jakości zgłoszeń (więcej danych ⇒ więcej ważniejszych danych)
- ✓ Wykorzystanie wiedzy specjalistów i ich dalsza specjalizacja
- ✓ Skrócenie czasu przygotowania zbioru statystycznego dla GUS i znacząca poprawa jego jakości:

Poziom doszacowań braków odpowiedzi w danych rocznych		
	2010 - przed centralizacją	2012 – po centralizacji
Przywóz	3,5%	0,5%
Wywóz	1,3%	0,4%

Liczba zgłoszeń i pozycji

Rok	Liczba przyjętych zgłoszeń INTRASTAT	Liczba wynikowych zgłoszeń INTRASTAT	Liczba pozycji w zgłoszeniach wynikowych
2014	562 184	511 649	10 032 142
2015	533 468	486 793	10 762 951
2016	532 390	416 883	10 516 703
2017	518 262	406 494	14 891 760

Źródło: IAS w Szczecinie, Wydział Intrastat

Wprowadzenie wymogu podawania danych kontrahenta zagranicznego w wywozie (od lipca 2017r.) spowodowało dwukrotny wzrost liczby pozycji w porównaniu z latami poprzednimi

✓ Za okres styczeń-maj 2018: 9,3 mln pozycji

Krajowa Administracja
Skarbowa

Zespół ds. analiz towarowych

Zespół ds. analizy danych dotyczących obrotu towarowego został powołany przez Dyrektora IAS w Szczecinie w marcu 2017r.

Składa się z analityków, statystyków i informatyków

Celem działania Zespołu jest tworzenie raportów analitycznych (w większości poufnych) na zlecenie Ministerstwa Finansów i jednostek mu podległych. Wybrane analizy są prezentowane na szerszym forum i publikowane

Krajowa Administracja
Skarbowa

Jakość danych o obrocie towarowym między krajami UE

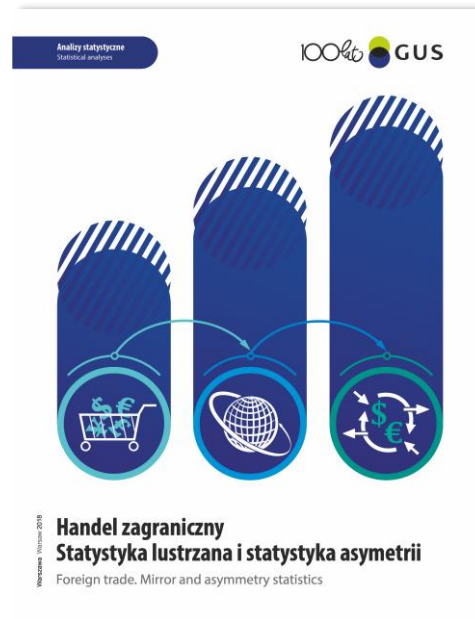
W statystyce handlu zagranicznego porównywalność danych pochodzących ze statystyki publicznej różnych państw jest niezmiernie ważna.

Porównywalność jako kryterium jakości jest podkreślana w unijnych aktach prawnych (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 638/2004 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie danych statystycznych Wspólnoty odnoszących się do handlu towarami między państwami członkowskimi).

Jakość danych o obrocie towarowym między krajami UE

W kwietniu 2018 ukazała się publikacja *Handel zagraniczny. Statystyka lustrzana i statystyka asymetrii* (GUS, 2018)

Jest to pierwsze kompleksowe opracowanie poświęcone przyczynom rozbieżności w danych o przywozie i wywozie wewnątrzspółnotowym

Krajowa Administracja
Skarbowa

Jakość danych – metodyka

Jakość danych dotyczących obrotu towarowego między krajami UE wynika z rozbieżności w statystykach publicznych między zgłoszonym wywozem i przywozem lustrzanym (kraju-partnera handlowego) oraz między przywozem i lustrzanym wywozem

Porównanie lustrzane może dotyczyć pary krajów lub danego kraju i UE (dokładniej – pozostałych krajów Unii)

Jakość danych – metodyka

Podstawowe miary rozbieżności danych dla eksportu (oraz WDT):

a) Miernik rozbieżności

$$M_E^{AB} = E_{AB} - I_{BA}$$

b) Wskaźnik rozbieżności

$$W_E^{AB} = \frac{E_{AB} - I_{BA}}{K}$$

gdzie

E_{AB} – deklarowana wartość wywozu kraju A do kraju B

I_{BA} – deklarowana wartość przywozu kraju B z kraju A (lustrzana)

$$K = \frac{E_{AB} + I_{BA}}{2} \text{ lub } K = I_{BA} \text{ lub } K = E_{AB}$$

Jakość danych – metodyka

Ogólny wskaźnik rozbieżności danych dla kraju A i pozostałych krajów UE łącznie:

$${}^oW_E^{AU} = \frac{E_{AU} - I_{UA}}{K}$$

gdzie

E_{AU} – deklarowana wartość wywozu kraju A do pozostałych krajów UE łącznie

I_{UA} – deklarowana wartość przywozu do pozostałych krajów UE z kraju A (lustrzana)

$$K = \frac{E_{AU} + I_{UA}}{2}$$

Wskaźnik ogólny – różnokierunkowe rozbieżności w danych dla poszczególnych krajów częściowo się równoważą

Do oceny jakości danych zastosowano dodatkowo wskaźnik zagregowany

Jakość danych – metodyka

Zagregowany wskaźnik rozbieżności danych dla kraju A i pozostałych krajów UE łącznie:

$${}_Z W_E^{AU} = \frac{\sum_{i=1}^n |E_{AB_i} - I_{B_iA}|}{K}$$

gdzie

E_{AB_i} – deklarowane wartości wywozu kraju A do pozostałych krajów UE ($i = 1, \dots, 27$ – numer kraju)

I_{B_iA} – deklarowane wartości przywozu do pozostałych krajów UE z kraju A (lustrzane)

$$K = \sum_{i=1}^n \frac{E_{AB_i} + I_{B_iA}}{2}$$

Wskaźnik zagregowany:

- przyjmuje wartości dodatnie i na ogół wyższe niż wskaźnik ogólny
- uwzględnia specyfikę wymiany towarowej z poszczególnymi krajami-partnerami

Jakość danych – metodyka

Analogiczne wzory dla rozbieżności danych dla importu (oraz WNT) kraju A:

$$M_I^{AB} = I_{AB} - E_{BA}$$

$$W_I^{AB} = \frac{I_{AB} - E_{BA}}{K}$$

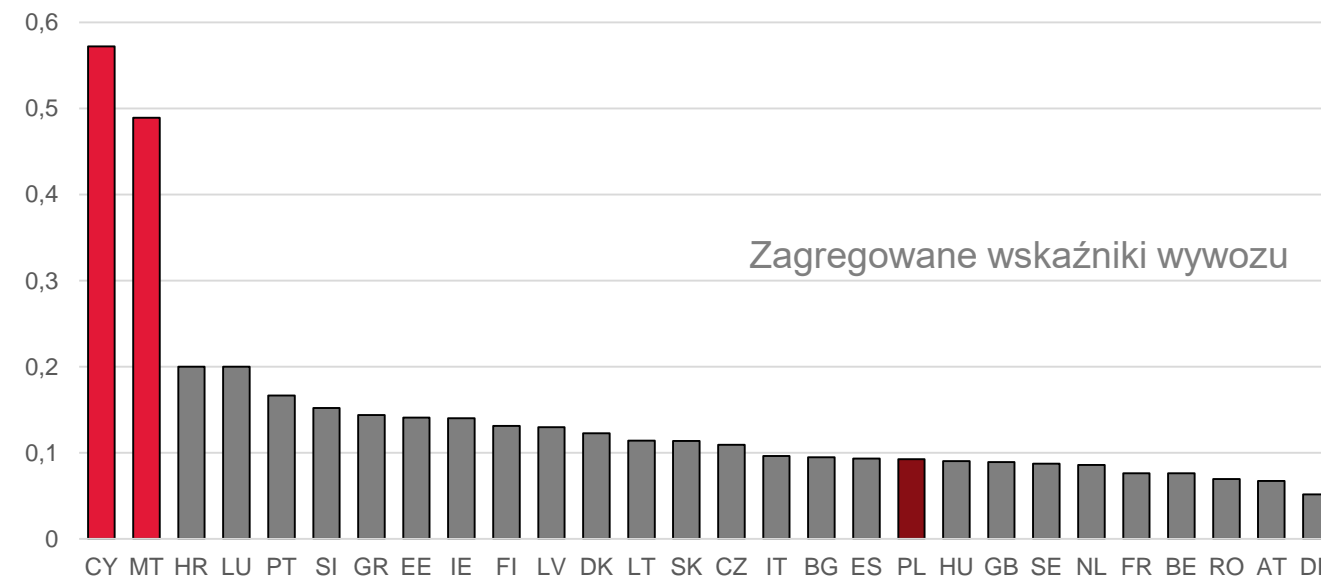
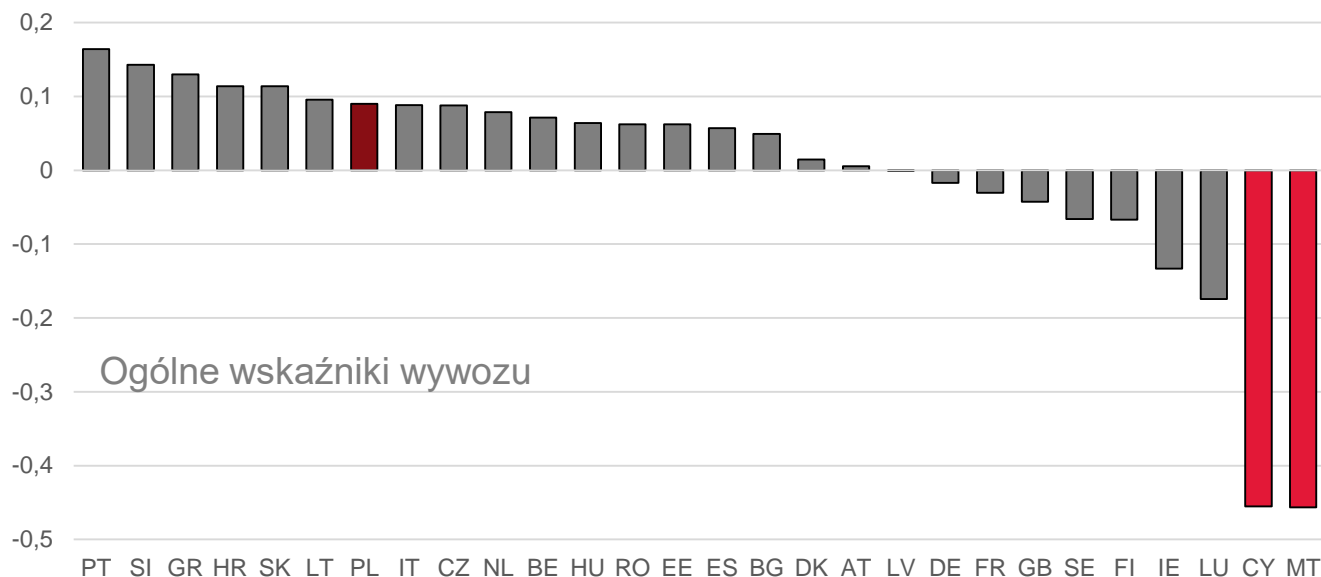
$${}^O W_I^{AU} = \frac{I_{AU} - E_{UA}}{K}$$

$${}^Z W_I^{AU} = \frac{\sum_{i=1}^n |I_{AB_i} - E_{B_iA}|}{K}$$

Krajowa Administracja
Skarbowa

Jakość danych – wyniki badania (2017r.)

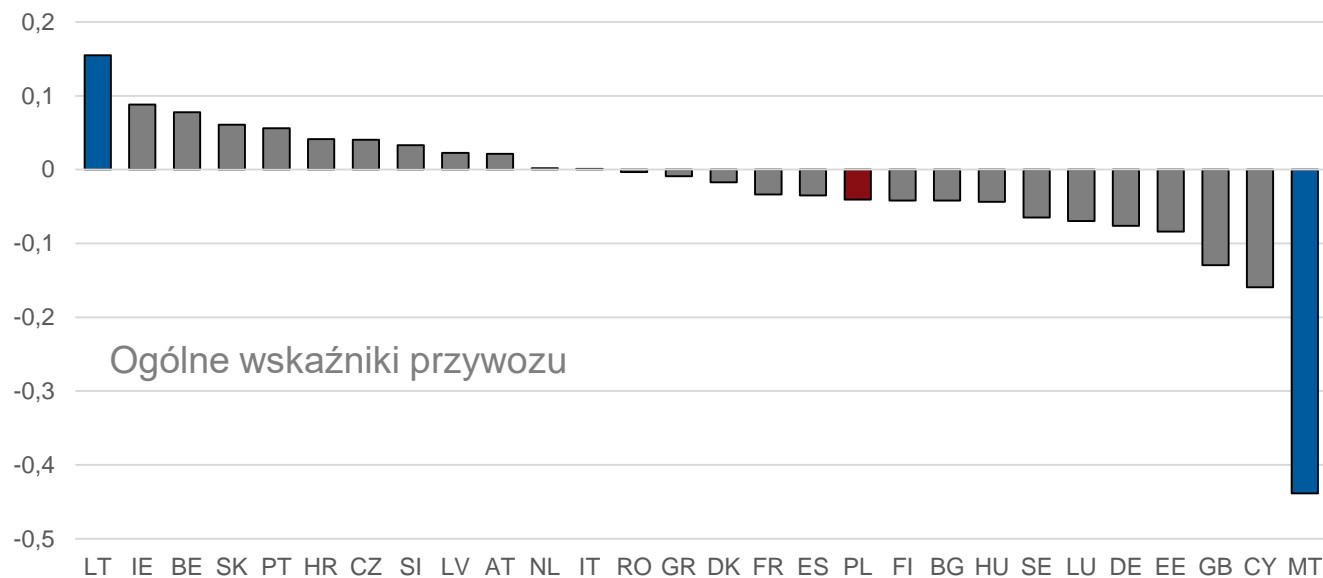

Źródło: obliczenia własne
na podstawie danych z bazy
COMEXT (Eurostat)

Krajowa Administracja
Skarbowa

Jakość danych – wyniki badania (2017r.)

Źródło: obliczenia własne
na podstawie danych z bazy
COMEXT (Eurostat)

Jakość danych – wnioski

Wykorzystano dane pochodzące z bazy Comext, udostępnianej przez Eurostat, zebrane w poszczególnych krajach UE za 2017r.

Uznano, że różnice między deklarowanymi wartościami wywozu towarów z danego kraju i danymi dotyczącymi przywozu z tego kraju do krajów UE odzwierciedlają jakość zebranych danych

Wskaźniki zagregowane pozwoliły na uporządkowanie krajów unijnych według jakości danych (sumy rozbieżności)

Z przeprowadzonej analizy wynika, że:

- dla wywozu: najwyższa jakość – Niemcy
najniższa jakość – Cypr i Malta
- dla przywozu: najwyższa jakość – Holandia, Rumunia i Włochy
najniższa jakość – Malta

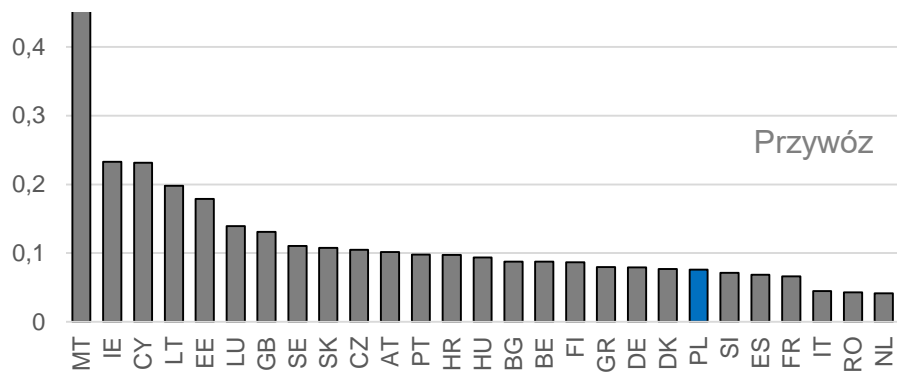
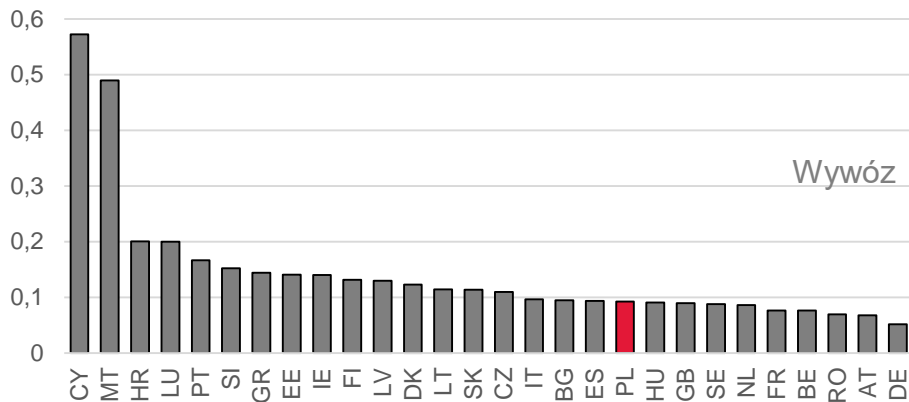
Jakość danych – wnioski

Miejsce Polski w klasyfikacji:

✓ 10 dla wywozu

✓ 7 dla przywozu

wśród krajów z najlepszą jakością danych

Największy negatywny wpływ na jakość danych dotyczących polskiego obrotu wewnątrzunijnego mają rozbieżności danych o obrotach towarowych z Cyprzem i Malcią

Krajowa Administracja
Skarbowa

Dziękujemy za uwagę

Iwona Markowicz
Paweł Baran
Barbara Jamnicka

II Kongres Statystyki Polskiej, Warszawa 10-12 lipca 2018r.